

THÁNG 3 HỌC GƯƠNG THÁNH GIUSE

CANTÁTE (HÃY CA NGỢI CHÚA)

TÀI LIỆU CHUYÊN ĐỀ THÁNH NHẠC CÓ TÍNH NỘI SAN RA 13
MỖI THÁNG, TỪ SỐ 1:13.3.1993 ĐẾN NAY

**KÍNH TÔN MẸ MARIA VÀ THÁNH CẢ GIUSE LÀM
QUAN THẦY**

BAN BIÊN TẬP: CÁC NHẠC SĨ CÔNG GIÁO TOÀN QUỐC DO
CÁC NHẠC SĨ THUỘC NHÓM ANTONIO (HỌC TRÒ CỦA LINH
MỤC NHẠC SƯ ANTONIO TIẾN DŨNG) CHỦ ĐỘNG

PHẦN MỞ ĐẦU: MỘT ÍT THƠ

Thơ tuøy höùng

TƯỚNG ĐÂU ... & NHƯNG KHÔNG!

Tướng đầu lãnh đạo các quốc gia trên thế giới đứng đầu mọi chuẩn mực,
nhưng không! Tham nhũng, bê bối cùng cực thâm sâu.
Tướng đầu lên cầm quyền do dân chọn dân bầu
nhưng không! Tiền bạc và thủ đoạn thống trị tất cả.

Tướng đầu tu sĩ hễ *tu* là có *sửa*
nhưng không! Một giai cấp quý tộc nữa đã ra đời
Tướng đầu bằng cấp chứng thực con người
nhưng không! Nạn bằng giả dối khóc dở cười cho bao đại cuộc
“Tiền trao cháo múc” tướng đầu mua miếng ăn là được
nhưng không! Vẫn ăn nhâm độc được như chơi
đề xướng CA NGỢI CHÚA tướng được hàng “nhân sĩ” tiếp sức hà hơi
Nhưng không! Chính họ mới hờ hững hơn người ngoại cuộc.

MỘNG CHINH NHÂN
22000

Thơ thành nhĩa

XIN ƠN CỨU GIÚP (Tv.90)

*Bây giờ con sẽ kêu van và CHÚA sẽ nghe thấu,
con thở than và CHÚA sẽ nói rằng: này TA đây!.*

*nguyên văn: “Tunc invocábis et DÓMINUS exáudiet, clamábis et dicet: Ecce adsum”.
Câu này được dùng để phổ nhạc làm câu Đối cho Đối ca Nhập lễ (antiphona ad
communem) CN.I Mùa Chay (sách Grad.p.90) với Thánh vịnh 163 (sách Thánh
vịnh & thánh ca p.102)*

PHẦN I: HỌC HỎI VĂN KIẾN

Thông điệp

MUSICAE SACRAE DISCIPLINA

(KỶ LUẬT THÁNH NHẠC)

25.12.1955 DO ĐTC. PIO XII

VAI TRÒ SIÊU VIỆT CỦA THÁNH NHẠC (tiếp theo)

(Bản dịch)

30. Và đây, về những bài thánh ca được trình diễn “với một giọng hát trong trẻo, theo một giai điệu rất du dương”. Thánh Augustinô viết: “Tôi cảm thấy rằng, được hát lên như vậy, chính những lời thánh nung nấu lòng đạo đức của tâm hồn chúng ta, sẽ làm tăng thêm lòng thành kính và lòng sốt sắng hơn là khi những lời đó không được hát; và tôi thấy rằng những cảm thức của tinh thần và mỗi người tùy theo tâm tính khác nhau, đều có cách diễn tả riêng, trong giọng hát và bài ca đang làm họ phấn khởi, bởi một ái lực bí ẩn nào đó”.

(Lời bàn dẫn)

Tại sao thông điệp cho vào đây

lời thánh Augustinô để chiếm hết nguyên một số bằng những lời lẽ đầy cảm tính khi nói về thánh nhạc?

Có thể đoán rằng, đây cũng là một cách nói về bản chất và hiệu quả của thánh nhạc: tác phẩm thánh nhạc phải tốt đẹp về mọi mặt, lời ca phải thánh thiện, rồi được hát lên bằng những giọng hát nồng nàn say sưa tình mến tùy theo cảm thức và sự rung động riêng của mỗi người khi hát... tất cả tạo nên lòng sốt mến.

Có lẽ bằng cách nói của thánh Augustinô, thông điệp diễn tả được bản chất thánh nhạc dưới một nhãn quan khác cho thêm thi vị và phong phú hơn.

NK.

PHẦN II : HỎI ĐÁP

HỎI: *Hỏi thăm đây đó thì thấy có lẽ rất ít người đọc CANTÁTE. Thưa có đúng như vậy không? Nếu đúng, chắc quý báo biết rõ vì sao? Cách đối phó với điều ấy như thế nào? Và quý báo có thấy trước mình sẽ tồn tại lâu dài hay không khi chẳng có ai (bên trên) đoái hoài thương tưởng đến? (Một nhạc sĩ Công giáo, ở tp. HCM)*

ĐÁP: Câu hỏi của ông rất thẳng. Chúng tôi cũng dùng tính cách thẳng thắn ấy mà đáp lời.

Thưa đúng thế! Có rất ít người đọc CANTÁTE.

Lý do: chủ quan mà nói, vì đây là tài liệu chuyên đề có vẻ khô khan, nặng nề do toát lên tính học hỏi, nghiên cứu, và trao đổi, không phải là tờ báo bình dân, phổ thông đại chúng và đọc để giải trí (thử thí dụ: nếu chứa nhiều tin tức giật gân, mới mẻ và hấp dẫn, viết nhiều về đời tư tạo sốc, hình ảnh đầy đống, đọc không cần suy nghĩ, đọc xong quăng bỏ tờ báo... thì sẽ có đông độc giả ngay thôi! Và nếu việc chỉ có thế thì chúng tôi có thể sẽ làm được nếu cố gắng một chút).

Khách quan mà nói, thánh nhạc không phải là vấn đề được coi là sống còn (dù đúng và thực là như

thế) nên ít ai lưu tâm, buồn cười nhất là chính những người trong “làng” thánh nhạc (nhạc sĩ, ca trưởng, người đệm đàn, ca viên, giảng viên thánh nhạc, người sinh hoạt thánh nhạc), và chính những người “trong cuộc” (ví dụ tất cả những ai làm phụng vụ đều phải rõ thánh nhạc). Đáng lưu ý hơn nữa, tờ báo lại hay nói động chạm đến những những vấn đề có tính động chạm, làm rát đau, gây giật mình, chí ít cũng tạo nhiều hồi hộp xem mình có dây dính hay không... Thế là ngại, là chán, là không “thèm” rờ đến.

Cách đối phó thì chúng tôi đã có từ đầu: *vẫn viết như đã viết.*

Còn việc tồn tại bao lâu, thì với ơn CHÚA và sự cố gắng, chúng tôi cố tồn tại được bao lâu thì hay bấy lâu, dù ai nghĩ đến hay không nghĩ đến. Linh mục TIẾN LỘC (một nhạc sĩ dòng CHÚA CỨU THẾ, ngài đang là thành viên của ban TN gp. tp.HCM) một hôm khi bệnh vực và cổ vũ chúng tôi đã phát biểu bằng một câu nói rất đúng như lòng chúng tôi mong muốn: *“họ là những người thấy căn nhà của Giáo Hội có rác, tự động lấy chổi ra quét mà không cần ai phân công, ra lệnh hay nhờ vả...”*

HỎI: *Tôi là độc giả của nhiều tờ báo như Sài Gòn giải phóng, Tuổi trẻ, Kiến thức ngày nay, Thế giới mới, Pháp luật, An ninh, Phụ nữ, Sài Gòn Tiếp thị, Cẩm nang tiếp thị, thậm chí Công an và cả Công giáo & Dân tộc. Có những thứ báo đọc xong, tôi bán “ve chai”, có những thứ báo đọc xong tôi lưu lại chẳng phải như một một sưu tập, nhưng để tặng, hay có khi lục tìm những dẫn chứng. Khi theo dõi CANTÁTE, tôi thấy nó thua sút hết các tờ báo khác về nhiều mặt, trừ mặt nội dung và chất lượng (thú thật tôi không bán ve chai, vì chưa bao giờ tôi đọc xong hết một số vì luôn có bài tôi chưa hiểu hết) đến nỗi cầm nó lên, tôi đoán được ngay: số độc giả là rất ít. Tôi tự hỏi, có nên cải tiến cho hình thức nó đẹp lên để “câu khách” như người ta hay không? Hoặc thay đổi cách viết, cách biên tập nội dung... để tờ báo bớt vẻ khô khan. (Trần Lê, gp. HCM).*

ĐÁP: Cảm ơn Bác cho ý kiến xác đáng. Chúng tôi cũng bao lần muốn cải tiến: Về hình thức sao cho hấp dẫn, nhưng động chạm nhiều đến vấn đề kinh phí. Về nội dung sao cho có nhiều tin hấp

dẫn, nội dung nhẹ nhàng dễ hiểu, nhưng thấy những người vừa dạy học vừa viết lách không sao đi đây đi đó để săn tin, còn những vấn đề hoặc nhân vật thuộc lãnh vực thánh nhạc thì tự bản chất không vui vẻ, tươi mát, gây sốc, hấp dẫn như nhạc đời.

Nói vậy thì nói, nhưng chúng tôi sẽ mày mò. Cố gắng tìm cách biên tập và viết sao cho nhẹ nhàng và hấp dẫn hơn nữa, chứ không nên đổ thừa *tại... bị...*

Xin chân thành cảm ơn Bác, nếu có thể, xin Bác vui lòng góp ý thêm nữa trong việc cải tiến nội dung, cách viết và cách biên tập như vừa nói.

HỎI : *Ngành Ca trưởng phụng vụ phải học những môn gì? (Nguyễn Minh, tu sĩ gp. Phan thiết)*

ĐÁP: Xin liệt kê các môn chính phụ sau đây theo cách nhìn “hàn lâm” (hoàn toàn không phải để đối chiếu với các trung tâm dạy Ca trưởng hiện nay trên địa bàn tp.HCM, vì mỗi trung tâm có chủ đích đào tạo riêng):

Môn chính:

1. Nhạc lý,
2. Ký xướng âm,
3. Phụng vụ,
4. Thanh nhạc căn bản,
5. Hòa âm

6. Đối âm,
 7. Sáng tác căn bản,
 8. Đệm đàn Orgue hay bất đắc dĩ: Piano,
 9. Chỉ huy ca đoàn,
 10. Thánh nhạc,
 11. Kỹ thuật lãnh đạo,
 12. Đức tính Ca trưởng,
- Môn phụ:

1. Kỹ thuật tập hát,
2. Kỹ thuật soạn bài hát cho thánh lễ, cử hành bí tích...
3. Linh hoạt viên phụng vụ,
4. Âm học,

DIỆU TRÚC

PHẦN III: GẶP GỠ

NHÖÖNG MAÛU CHUYEÄN NHOÛ NOÛI LEÄN TÌNH HÌNH LÖÙN

Chuyện thứ nhất

“Khi người bệnh không biết mình đang bệnh, căn bệnh của họ sẽ trở nên nặng hơn, và nhất là khó chữa”. Đó là câu nói của một linh mục, bạn tôi, từ Canada về thăm nhà ghé chơi và nói lên nhân mạn đàm về tình hình thánh nhạc tại VN.

Tôi hỏi *“sao anh biết rõ tình hình thánh nhạc tại đây, và cho ra một câu đây vẻ khái quát và tóm lược đúng thế?”*

Anh ta cười khì khì và bảo:

- Có gì đâu! Mình tốt nghiệp Đại chủng viện xứ người ta, làm cha xứ trong một giáo phận của xứ người ta, biết hoạt động thánh nhạc cũng tại xứ người ta... liếc nhìn lại xứ mình thì thấy rõ vấn đề ngay thôi mà!

Tôi ranh mãnh, dù đã biết nhưng vẫn giả bộ hỏi anh: *“người bệnh anh nói là nền thánh nhạc VN thì tôi biết, nhưng bệnh ở đây anh muốn nói là tình trạng gì?”*

Anh cười như đọc được tôi:

- Bệnh dốt, bệnh biết nửa chừng, và bệnh không thích học... chứ bệnh gì nữa!

Chuyện thứ hai

Thời buổi bây giờ là thời buổi “bận” rộn. Ai cũng bận, hoặc nói cho đúng hơn, ai cũng nói mình bận dù thực tế có bận hay không, bận nhiều hay ít và bận cái gì... có trời biết. Nhưng hễ mở miệng ra là bận. Bận đến độ đi học cũng ưa xin phép nghỉ tiết, dời tiết, học tóm, học tắt, học cấp tốc, học nhanh kiểu “mì ăn liền”, thúc bách người dạy, “xỏ mũi” ông thầy. Bận đến độ đi lễ muốn mau chóng xong lễ, muốn cha giảng ngắn thôi! đến phần hiệp lễ là tháo lui. Bận đến độ hay vắng mặt trong những buổi tiếp tân, họp hành, hội nghị. Bận đến mức ưa cắt ngang câu chuyện cách thiếu tế nhị sau khi chủ nhà vừa mới nói hơi rộng một chút ý mình. Bận đến cả nói chuyện qua điện thoại một cách hối hả, đến thăm người bệnh cô đơn cách học tốc, ăn uống với bạn bè cách vội vã, và viết thư ngắn gọn cách gần như “vô phép”, hồi âm tâm thư của bạn hữu lâu ngày không tin tức một cách xả giao nghi thức. Nói chung, một thời buổi mà nói có hơi ác ý một chút thì, ai cũng bận, ai cũng làm ra vẻ mình bận, và ai cũng có nhiều lúc giả bộ bận rộn túi bụi cho mọi người thấy mình quan trọng, ra dáng con người siêng năng, hiểu biết bách khoa, mọi người cần đến, có nhiều địa vị, có công ăn việc làm ổn định, có nhiều chức vụ và nhiệm vụ quan trọng, và có vẻ “ta đây” chút ít mặc cho hơi tàn nhẫn trong giao tế cũng không sao!

Chuyện thứ ba

Cuối năm vừa qua, tôi tổ chức một bữa tiệc tất niên, mời 6 anh em gọi là có tâm huyết, có lòng tha thiết đến việc thánh nhạc, có tay nghề khá cao và kinh nghiệm cùng với tuổi đời tuổi nghề thâm hậu, để nhân tiệc “tẩy trần cuối năm”, còn có thể gặp nhau bàn luận chương trình làm việc thánh nhạc cho tích cực trong năm mới đôi chút. Tôi chuẩn bị từ thời gian, thông tin mời dự, thức ăn đồ uống cho tới nội dung đưa trước về những vấn đề cần thảo luận... phải nói hết sức cẩn trọng chu đáo và kỹ lưỡng không thiếu thứ gì, với hy vọng sẽ đạt được nhiều thành quả chỉ trong vòng 2 tiếng đồng hồ. Chưa đâu! tôi âm thầm, nói ra thì kỳ, cầu nguyện xin CHÚA THÁNH THẦN và ĐỨC TRINH NỮ MARIA mà tôi hằng tha thiết cậy nhờ, để QUÝ ĐÁNG tham dự bữa tiệc tất niên đặc biệt này, trong đó có đưa ra đề án sẽ tổ chức trong

năm 2000 những thánh lễ mẫu về hát thánh ca phụng vụ cho khắp nơi trong toàn quốc khi nào ai muốn biết thánh ca phụng vụ, thì ít là có một nơi để người ta liếc nhìn, xem qua, tham khảo, chí ít cũng tạo ra tò mò để gợi thêm tìm hiểu.

Thế mà lạ CHÚA! Toàn bữa tiệc tất niên được kết thúc cách thảm bại làm tôi muốn khóc vì hầu hết những người đến dự đều lạnh lùng, ngờ vực, phủ nhận bằng đủ mọi lý do trong đó có những lý do rất lạc đề, hay lịch sự nhất là tỏ thái độ lơ là, thậm chí ra về còn bỏ lại tài liệu mà tôi đã dày công soạn thảo như để trả lời khéo cho tôi biết thái độ “không thềm” vậy. Tôi như một quả bóng xẹp lép thê thảm, và chua chát kết luận: *thật là không thể tưởng tượng nổi mình vừa đã làm cái gì, với ai, và để làm chi... nữa!*

Tôi có ngay quyết tâm: *từ nay xin chừa! Không dừng lại trên đường mình đi nữa, cứ im lặng mà đi, ai theo thì quý, chứ không mời gọi nữa!*

Chuyện thứ tư

Tôi dạy âm nhạc khoảng 5 hoặc 6 năm gì đó, nhưng dạy thánh nhạc thì đã trọn 15 năm qua, học trò đến rồi đi, đi rồi lại đến đã quá nhiều, không thể nhớ hoặc đếm cho xuể, chỉ tính kể từ khi lập nên một chỗ tạm gọi là trường lớp có văn phòng, có thư ký làm việc giờ hành chánh... thì sổ danh bạ chỉ tính trong khoảng thời gian 5 năm thôi, đã đếm được hơn 600 học viên. Họ đủ mọi lứa tuổi và thành phần, tuy nhiên đa số vẫn là tu sĩ, sinh viên học sinh, tuổi khoảng 20, 30, 40 là nhiều.

Có một điều khiến tôi hết sức ngạc nhiên và ưa đàm luận với cô thư ký hay với các giảng viên dạy chung, là ngày các học viên càng bủn xỉn keo kiệt về vấn đề học phí. Dĩ nhiên có vài trường hợp đặc biệt không bủn xỉn. Để tôi kể vài ví dụ các bạn dễ thấy hơn.

Có nhiều học viên cố tình đóng học phí trễ –quy định đóng trong khoảng từ mồng 1 đến mồng 8 mỗi tháng- ví dụ họ đóng vào ngày 23, dù họ nhập học từ đầu tháng, không nghỉ tiết học nào, dù cô thư ký đôi lần nhắc nhở. Qua tháng sau, họ học đến ngày 21, xin nghỉ. Cô thư ký xin tiền học phí chưa đóng tháng sau đó, họ trả lời tháng trước họ đóng học phí vào ngày 23, bây giờ mới là ngày 21, chưa đến hạn đóng học phí. Thưa các bạn! Họ lý luận thế đấy! Và nếu cô thư ký không giở tờ

đơn xin nhập học họ ký vào ngày nào, nhập học vào ngày bao nhiêu, thì họ “xù” luôn. Trường hợp này xảy ra rất nhiều.

Có những học viên vì lý do gì đó, nghỉ học 3 hay 4 tiết mà không báo tin, trở lại học, hỏi thầy giáo “*dạy bù cho vào giờ nào đây?*”; hoặc đóng học phí xong lên học tiết đầu tiên, liền xuống phản ảnh với cô thư ký: “*tại sao thầy giáo dạy ít quá!*”; hoặc đóng học phí xong học hơn nửa tháng, nghỉ học, xuống văn phòng xin lại học phí dư; hoặc không vội đóng học phí, học “*thử*” năm ba tiết rồi biến mất; nhưng 2 trường hợp này cũng khá phổ biến: đóng học phí đầu tháng rất nghiêm chỉnh, học 2 hoặc 3 giờ xong nghỉ trọn tháng, qua tháng sau vào học tiếp mà không đóng học phí, văn phòng nhắc thì bảo lấy học phí tháng trước bù vào, vì tháng trước đóng mà chưa học; và trường hợp học hết tháng, qua tháng sau định nghỉ, cũng ghé lên trường gặp thầy giáo “*cho có lễ độ*”, họ tính bỏ học cho xong một tiết, rồi báo tin nghỉ học tháng này, thầy giáo lúc đó mới biết mình bị lợi dụng một tiết không học phí thì đã trễ, có thầy giận quá từ chối không dạy học viên đó nữa.

BẢO LỘC NGUYỄN

PHẦN IV: SỬU TÂM - THAM KHẢO

UNIVERSA LAUS 1980

51.

a. Dệt nhạc: chung chung sáng tác cho phụng vụ đúng ra là đặt nhạc vào văn bản, vì nội dung và mục đích của phụng vụ chúng ta đã biết rồi.

Tuy nhiên dệt nhạc ở đây không có nghĩa ghép nhạc thế nào cũng được miễn là có nhạc và nhạc cho thật hay thôi, nhưng nhạc và lời hoặc từ ngữ ý nghĩa phải là duy nhất. Chẳng hạn ngoài một số chi tiết ra, hát câu Tung hô sau truyền phép, người ta phải cảm thấy niềm xác tín CHÚA đã chịu chết nhưng cũng hân hoan vì CHÚA đã sống lại, nên một điệu nhạc lễ mề không duy nhất với bản văn đó được; hoặc hát một bài thánh vịnh đáp ca như Tv. 8, người ta chỉ thấy CHÚA tạo dựng thế này thế kia, còn cao điểm “*lạy CHÚA, CHÚA chúng tôi*” nơi ĐỨC

GIÊSU KITÔ, nơi cộng đoàn Hội thánh đang nhóm họp, người ta không nhận ra; khi ấy nhạc và lời vẫn chưa duy nhất.

UL.

PHẦN V: GIỚI THIỆU TÁC PHẨM

(xin gác lại một kỳ)

PHẦN VI: GRADUALE SIMPLEX

SAÛCH LEÃ NÔN GIAÛN

LỜI TÒA SOẠN: trong khi chờ đợi giới thẩm quyền, Cantáte xin cung cấp cho quý nhạc sĩ lần lượt các bản văn chính thức của GH, để sáng tác thánh ca phụng vụ.

MÙA PHỤC SINH

CHÚA NHẬT MÌNH THÁNH MÁU THÁNH CHÚA KITÔ

@ ĐỐI CA NHẬP LỄ: TV.109

Cộđ: Đối ca: Sacérdos in aetérnum CHRÍSTUS DÓMINUA
secúndum órđinem Melchisedech panem et vinum óbtulit,
allelúia (CHÚA KITÔ, linh mục đời đời theo phẩm hàm
Melkisêđê.

Cađ. X.1(1): Sấm ngôn của ĐỨC CHÚA...
X.2(1b): Để rồi bao địch thù...
X.3(2): Từ Sion...
X.4(3): ĐỨC CHÚA phán bảo rằng...

@ ĐÁP CA: TV. 144

- Cađ: X.1 (1) Con nguyện tán dương CHÚA...
- Cộđ: Đáp: Et benedicam nómini (Và chúc tụng Thánh Danh muôn đời).
- X.2 (2b) CHÚA thật cao cả...
- X.3 (4) Đời nọ tới đời kia...
- X.4 (5) Tuyên bố NGÀI...
- X.5 (6) Bảo cho nhau...
- X.6 (7) Nhắc nhở luôn...
- X.7 (8) CHÚA là ĐẤNG từ bi nhân hậu...

@ ĐỐI CA DÂNG LỄ: TV. 83

- Cộđ. Đối ca: Angelórum esca nutritísti pópulum, et panem de coelo praestítisti eis, allelúia. ().
- Cađ. X.1(2): Lạy CHÚA tế càn khôn...
- X.2(2): Mảnh hồn này...
- X.3(4): Lạy CHÚA tế càn khôn...
- X.4(5): Phúc thay người ở trong thánh điện...

ĐỐI CA HIỆP LỄ: 22

- Cộđ: Đối ca: Ego sum panis vivus, qui de coelo descéndi, allelúia. (Ta là bánh hằng sống, từ trời xuống)
- Cađ: X.1(1): CHÚA là mục tử chăn dắt tôi...
- X.2(3): NGƯỜI đưa tôi tới dòng nước...
- X.3(3b): NGƯỜI dẫn tôi trên đường ngay nẻo chính ...
- X.4(4): Lạy CHÚA, dù qua thung lũng âm u...
- X.5(4b): Côn trượng NGÀI bảo vệ...
- X.6(5): CHÚA dọn sẵn cho con bữa tiệc...

ĐỘ CHÊNH LỆCH CỦA THỜI TIẾT

CARUSO đến Paris. Nhà danh ca đã ký hợp đồng biểu diễn ở đó một số buổi. Ngay sau đêm diễn đầu, ông bị cảm và không thể biểu diễn tiếp được nữa. Viên giám đốc nhà hát tức giận hỏi:

- Tôi xoay xử thế nào bây giờ? Tôi không hiểu vì sao mùa hè mà ông lại bị cảm lạnh?

- Ông không hiểu ư? Vậy thì tôi xin giải thích để ông hiểu – Ca

sĩ ngắt lời viên giám đốc - Một là, hội trường này đã bị hun nóng lên bởi nhiệt tình của khán giả; hai là cơn bão tố của các tràng vỗ tay, và cuối cùng là sự hưởng ứng lạnh nhạt của giới phê bình. Bằng ấy điều ông thấy đã đủ chưa?

*Trích trong quyển CHUYỆN VUI
ÂM NHẠC của HỒNG THAO*

PHẦN VIII: CHƯƠNG TRÌNH NHẬP CUỘC

A. MÔN SÁNG TÁC CA KHÚC

Bài 15

TƯƠNG QUAN GIỮA BẢN VĂN VÀ DÒNG CA

59. Như đã nói, ca khúc là bản văn được xướng lên thành cung điệu, nên căn bản của ca khúc là bản văn, mà bản văn thì phải có giá trị văn chương tức có tính thơ, phú, văn vần, để nghe nội dung thì thấy sự súc tích, nghe từ ngữ âm điệu thì thấy sự êm tai. Muốn vậy, bản văn phải có số câu, số chữ, bằng trắc, ăn vần với nhau... rõ ràng sáng sủa và nghệ thuật, kèm theo trong đó là từng chữ có suy tính: đối nhau tính từ với tính từ, động từ với động từ, danh từ với danh từ... chữ cũng phải tượng hình, và gây ấn tượng.

60. Sau khi bản văn ổn về mọi mặt, đọc tới lui nhiều lần, mới nảy sinh dòng nhạc (mélodie) hát được nên mới gọi là gọi là dòng ca (chant).

Cũng không phải đọc suông rồi ghép nhạc mà ra, nhưng phải vừa làm như vậy, vừa chú ý đến những chi tiết như:

- nghĩa chữ: tích cực như *làm, nở hoa (động từ), sáng sủa, vinh quang (tính từ), tôi, sự sống (danh từ), vi vu, xào xạt (trạng từ)*... thì âm thanh cũng sáng, rõ, nhanh, hay mạnh dạn; tiêu cực như *thôi, chết (đt), hao gầy, u sầu (tt), nổi đau, sự ác (dt), lác đác, rờn rợn (tr.t)*... thì âm thanh nặng, trầm, chậm. V.v...
- nghĩa chữ có tính dài như chữ *lâu, muôn đời, xa xăm*... thì âm thanh chậm; ngắn như chữ *lẹ làng, thấm thoát, liên tiếp*... thì âm thanh nhanh; những chữ có tính cao, sáng như chữ *trời xanh, không trung, cao vút*... thì âm thanh cao, những chữ trầm thấp như chữ *vực sâu, trầm buồn*... thì âm thanh trầm. V.v...
 - dấu giọng phải hợp với âm thanh. Tiếng Việt có 6 dấu giọng: SẮC, HUYỀN, HỎI, NGÃ, NẶNG, NGANG, chia thành 3 khu vực: KHU VỰC CAO dành cho dấu giọng SẮC và NGÃ; KHU VỰC TRUNG dành cho dấu giọng NGANG; KHU VỰC TRẦM dành cho dấu giọng HUYỀN, HỎI và NẶNG. Tuy nói vậy, nhưng cũng không quá khiên cưỡng khi phân tích những bài dân ca, dấu giọng còn liên quan đến phương ngữ (cách nói của từng địa phương), nên tuy nghe lệch so với nguyên tắc vừa nêu, nhưng lại đậm bản sắc, rất duyên dáng và nghệ thuật, ví dụ với 2 chữ “*muốn hỏi*” theo phương ngữ miền Bắc dẹt thành SẮC HUYỀN, theo phương ngữ miền Trung dẹt thành HUYỀN HUYỀN, theo phương ngữ miền Nam dẹt thành SẮC SẮC thì đôi khi lại cho một kết quả khác nữa.
- Không được cắt đôi một từ ví dụ *THIÊN CHÚA* ra thành *THIÊN.. CHÚA*, *bác ái* thành *bác... ái*, *chúng ta* thành ra *chúng... ta*.

61. Bản văn và dòng ca phải ăn khớp với nhau cách chặt chẽ, đến nỗi khi bỏ bản văn đi, dòng ca không có nghĩa gì riêng. Tức là trong dòng ca, từng âm thanh cao thấp dài ngắn ra sao phải do từng từ ngữ với đặc tính riêng của nó quyết định, chứ không cao thấp dài ngắn mà không có lý do, cũng không vì tác giả hứng chí khơi khơi, không vì tác giả thấy hay hay (đây là điều mà nhiều người trả lời khi được hỏi tại sao làm thế này, thế kia... đâu ngờ rằng nghệ thuật phải được đặt trên nền tảng khoa học, tức sự tính toán chính xác, tính nguyên tắc và kỷ

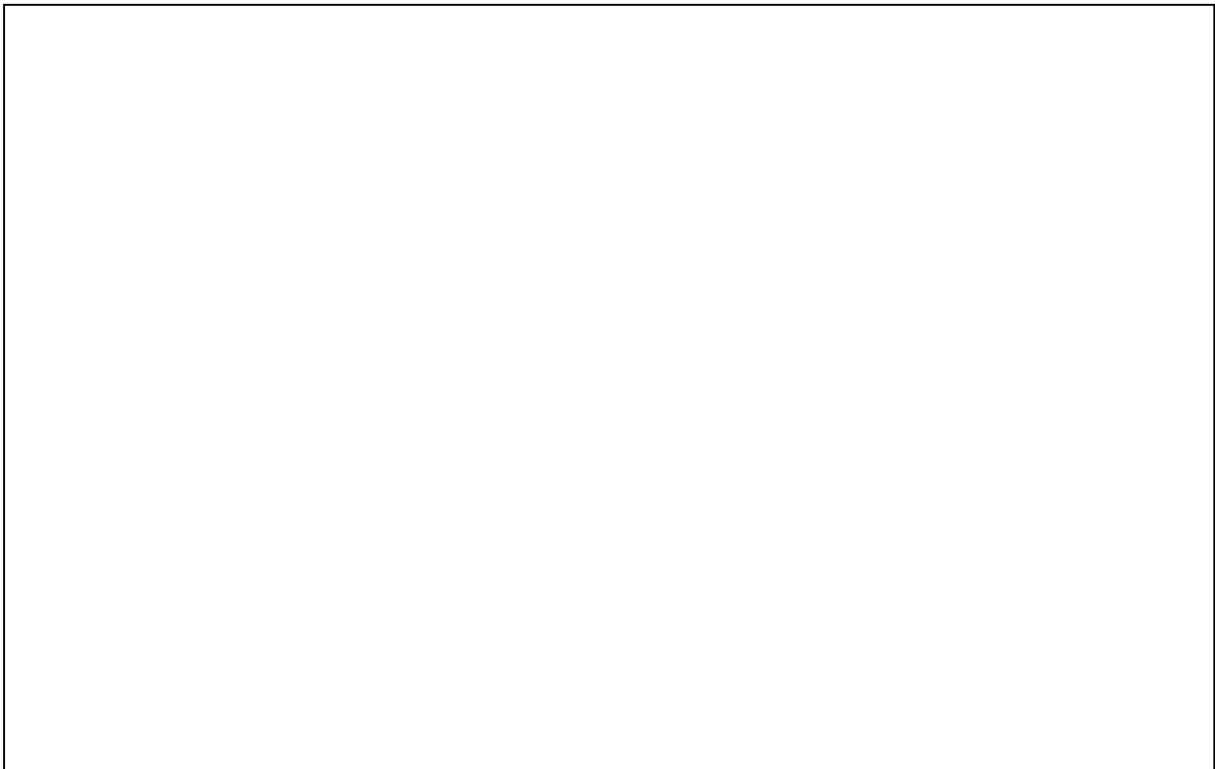
luật, bởi làm cho nhiều người thưởng lãm và công nhận thì không thể hồ đồ) v.v... Mà tất cả là vì bản văn quyết định, bản văn nảy mầm, bản văn tạo nên mà thôi. Nhờ chặt chẽ mà khi hát lên, rõ ràng “*ca khúc là bản văn được xướng lên thành cung điệu*”, nghe chính xác, rõ từng lời, rất tự nhiên, và cái hay cũng do tính văn chương của bản văn dựng nên, độc đáo đến nỗi không lẫn lộn với ca khúc nào khác (đây là điều các học viên học sáng tác thường lo lắng hỏi thầy giáo), và cuối cùng, ca khúc rất dễ nghe, như nói như kể, như đọc rót vào tai.

Bài tập số 14 môn Sáng tác ca khúc

Bạn hãy lấy bản văn nào đó có 2 đoạn, hãy phổ nhạc (đọc đi đọc lại từng câu nhiều lần rồi cho mỗi chữ một âm thanh phù hợp) theo một mô hình đã được mô tả, hay tự bạn nghĩ ra sao cho vừa phù hợp với dấu giọng. Nên nhớ: không được đổi lời thơ. Làm xong ghi ra mô hình. Hãy chú ý sự tương quan từ và âm thanh cách chặt chẽ.

PHẦN IX: BIẾM HỌA

NHÖÖNG CHUYEÄN... TÖÜC...&... CÖÔØI!

PHẦN X: NGHIÊN CỨU

ĐẠO LÝ THÁNH NHẠC

(xin gác lại một kỳ)

PHẦN XI: DIỄN ĐÀN PHÁT KIẾN

A. VÀI NÉT KHÁI QUÁT

THẦN TỐC HAY TÍNH NHANH-CHẬM CỦA ÂM THANH

III. NHỮNG ĐIỀU KIỆN CỦA SỰ NHANH CHẬM

Khi âm thanh có vận tốc lớn, tức đi nhanh, người ta không cảm ra ngay, mà phải có ý tứ mới nhận ra được tính nóng nảy, mau lẹ, nhanh nhẩu, hăng say, nhí nhảnh của nó. Ngược lại, nếu âm thanh có vận tốc nhỏ, tức đi chậm, người ta sẽ thấy sự chậm chạp, bình thản đến trì trệ, lười biếng hay thờ ơ, nguội lạnh của nó. Vậy điều kiện gì để âm thanh nhanh, và điều kiện gì khiến âm thanh chậm?

A. Điều kiện diễn tấu: một vài điển hình sau

NHANH

- loại đàn tiếng trong
- loại đàn gõ hay gảy
- loại trống da căng thẳng
- các loại đàn âm vực cao

CHẬM

- loại đàn tiếng đục
- loại đàn hơi hay đàn kéo
- loại trống da chùng
- các loại đàn khóa nhạc trầm (đô, fa)

B. Điều kiện môi trường: một vài điển hình

NHANH

- phòng kín
- phòng ít người và ít đồ đạc
- phòng hẹp
- không khí khô ráo

CHẬM

- phòng trống rỗng, hoặc có nhiều cửa thoáng đãng, hoặc ở ngoài trời
- phòng đông người hoặc nhiều người
- phòng rộng
- không khí ẩm ướt`

B. GIẢI THÍCH

Hiện tượng trí óc con người “hóa thạch” trong lãnh vực thánh nhạc tại VN, bằng Dịch học

I. HIỆN TƯỢNG:

Nếu người ta –tức những ai từng dấn mình sâu vào nếp sống hay hoạt động thuộc đạo giáo nói cách chung, như giáo sĩ, tu sĩ, nhạc sĩ công giáo, ca trưởng, các viên chức ban Hành giáo, các người làm việc cho Giáo Hội thuộc các lãnh vực khác- chịu để ý sẽ thấy hiện tượng trí óc con người bị “hóa thạch” về mặt suy nghĩ và hành động. Bạn cười ư? – Nghĩa là những người có trí óc bị ”hóa thạch” này ôm giữ khư khư những cách suy nghĩ cũ kỹ, những cách hành động già cỗi xa xưa, rồi không thể nào nghe ai nói để thay đổi, để tiến bộ thêm, dù thế giới chung quanh đang từng giờ “thay da đổi thịt”. Ví dụ khi ta nói với những con người có trí óc bị “hóa thạch” này nên dạy con cái câu nguyện hơn là buộc nó thức dậy sớm đọc kinh thì họ sẽ cãi rằng cứ buộc chúng như vậy để chúng thuộc kinh; ví dụ khác, khi ta nói với những con người có trí óc bị “hóa thạch” này ban Hành giáo nên hiểu biết phụng vụ, Lời CHÚA, cách sống đạo... để giúp giáo dân dâng thánh lễ, sống Phúc Âm, và sống hiếu thảo với CHÚA... thì họ trả lời chuyện đó của cha sở. Và v.v...

Còn ở đây, chuyện định nói là những con người có trí óc bị “hóa thạch” trong lãnh vực thánh nhạc (âm nhạc trong phụng vụ). Dễ tìm ví dụ sống động như khi nói với ca trưởng, nên học phụng vụ để soạn bài

hát cho đúng thì họ bảo không có giờ; bảo ca viên nên hát nhẹ nhàng, rõ lời, thông thả để cộng đoàn hiểu và cầu nguyện thì họ bảo hát như cũ cho vui, khỏi buồn ngủ và giới trẻ ham thích mà đi lễ; nói với nhạc sĩ nên sáng tác trên nền bản văn thánh vịnh thì họ trả lời thánh vịnh khô khan, sáng tác như thế không ai hát. V.v...

“Hóa thạch là hiện tượng những con vật hay cái hoa chiếc lá từ thời tiền sử đã hóa đá, ngày nay người ta tìm được để nghiên cứu”. Từ ngữ “hóa thạch” dùng ở đây để cười nhạo những người đầu óc đã bị định kiến làm cho cứng như đá, không thể lay chuyển họ đổi mới hoặc làm khác đi những gì đã có trong đầu. Hiện tượng “hóa thạch” trong lãnh vực thánh nhạc VN xảy ra quá nhiều người, nhiều quan niệm, và hành động, quá nặng quá sâu, khiến cho các ban thánh nhạc không có thể làm việc được, các tờ báo về thánh nhạc không ai mua đọc, các cố gắng cải cách tiến bộ rơi vào không khí, để tình trạng ca ngợi CHÚA sai quy cách Giáo Hội vạch ra, khiến thánh nhạc không còn “*tôn vinh THIÊN CHÚA và thánh hóa các linh hồn*” nữa!

Ta dùng Dịch lý học để truy lý thử hiện tượng “hóa thạch” trong lãnh vực thánh nhạc, bằng cách đặt câu hỏi: *Tại sao có hiện tượng “hóa thạch” trong thánh nhạc VN?*

Rồi bằng cách trước tiên thử lấy bộ Dịch tượng cho hiện tượng này:

_____		_____
_____		_____
_____	THIÊN	_____
_____		_____
_____	CẤU	_____
_____		_____
_____	PHONG	_____
_____		_____
_____		_____
_____		_____

THUẦN KIỀN

II. GIẢI THÍCH:

- CẤU: nghĩa khách quan là *kết dính, cầm nắm trong tay, bắt dính, trai gái thấy gần nhau là đã có giao hợp có đi sâu rồi, khâu vá cho dính lại với nhau...*
 - THUẦN KIỀN: nghĩa khách quan là *cứng, sáng, tươi, tượng trưng phái Nam, dương, liền lạc, liên tục, đóng khối, nối kết...*
- Với bộ Dịch tượng hàm chứa 2 nghĩa trên, cho phép ta:

a. Thử nêu giả thuyết thứ nhất: nếu hiện tượng “hóa thạch” rơi vào dịch tượng Cấu, với những nghĩa: *kết dính, cầm nắm trong tay, bắt dính, khâu vá dính lại với nhau*, thì câu hỏi: *Tại sao có hiện tượng “hóa thạch” trong thánh nhạc VN?* sẽ được dịch tượng Thuần Kiên trả lời: *cứng, sáng, tươi, liền lạc, liên tục, phận Nam nhi*, tức là nếu hiện tượng “hóa thạch” là một thực trạng kết dính, gắn liền, ăn sâu vào bản chất thánh nhạc VN thì để trả lời câu hỏi đã nêu, người ta có thể quả quyết tại vì tình trạng *đóng khối* trong hiểu biết về thánh nhạc của người VN, mà *đóng khối* cũng giống nghĩa *hóa thạch*, biết được thánh nhạc được bao nhiêu, cứ thế mà làm không hề tiến thêm. Mỗi dịch tượng có 2 nghĩa, một tích cực, và một tiêu cực. Tùy vào hoàn cảnh mà câu trả lời sẽ ở bên nào. Ở đây nếu nói tích cực, e không phải, vì như vậy thì câu hỏi *Tại sao có hiện tượng “hóa thạch” trong thánh nhạc VN?* sẽ được trả lời rằng vì *hiện trạng thánh nhạc ở VN sáng, tươi, cứng, liền lạc, liên tục...* ai cũng thấy trả lời như thế sẽ rất bất hợp lý, bởi một tình trạng tốt không bao giờ cho hậu kết xấu, nên chỉ còn cách trả lời theo hướng tiêu cực mà thôi!

b. Thử nêu thêm giả thuyết thứ hai: nếu hiện tượng “hóa thạch” rơi vào dịch tượng Thuần Kiên: *cứng, sáng, tươi, liền lạc, liên tục, phận Nam nhi, đóng khối, nối kết*, thì câu hỏi *Tại sao có hiện tượng “hóa thạch” trong thánh nhạc VN?* sẽ được dịch tượng Cấu trả lời rằng: *kết dính, cầm nắm trong tay, bắt dính, trai gái thấy gần nhau là đã có giao hợp có đi sâu rồi, khâu vá cho dính lại với nhau...* nghĩa là hiện tượng “hóa thạch” hiển nhiên *sáng rõ, liên tục, dễ thấy*, và đã *đóng khối, cứng chắc...* tức phải do sự cố chấp, định kiến, thành kiến, ù lỳ, bảo thủ, thu mình lại, những bậc thức giả còn có thể giả định kiến thức về thánh nhạc ở đa số người VN là sự chấp vá, khâu vá, không phải là một kiến thức thật sự nên mới có hiện tượng “hóa thạch”, có thể sẽ có người đoán rằng, tại vì biết được chút ít rồi cầm chắc cái biết ấy và yên phận, nên mới có hiện tượng “hóa thạch” trong thánh nhạc VN.

Trong 2 giả thuyết ta thấy giả thuyết hai hợp lý hơn, tuy nhiên giả thuyết một cũng không đi ngược.

III. DỰ ĐOÁN:

Dựa theo các giả thuyết trên, nhưng cũng dựa vào chính thực tế sống động nhất thể hiện trong các nhà thờ từ thành phố về đến thôn quê, thì vấn đề “hóa thạch” chắc chắn vẫn cứ như vậy hoài mà thôi! vì thánh nhạc nếu ví như một vùng ruộng lúa bao la tiềm ẩn sự phì nhiêu phong phú, thì những người làm thánh nhạc hay phụng vụ... được ví như như những nhà nông; thế nhưng ở VN ta, thay vì có những “*lão nông tri điền*” thì lại đa phần là những lão nông không học và cũng chẳng thèm muốn học hỏi, để rồi cố chấp cứ dùng những chiếc cày chiếc bừa chiếc mỏ sảy chiếc cuốc chiếc len làm ra từng hạt lúa nhỏ nhoi ít ỏi.. trong khi những thửa ruộng bên cạnh, người ta ào ạt máy cày máy xới nông cơ nhộn nhịp thu hoạch ồ ạt nhanh chóng và tiện lợi. Và để dự đoán cho tình trạng “hóa thạch”, ta có thể suy luận rằng: chừng nào làm cho mọi người thấy ra mình đang thiếu, chừng đó mới gợi thêm được niềm khao khát học hỏi, và từ đó mới thoát khỏi cảnh hiện nay.

Nhưng than ôi! Ai sẽ gợi lên ý thức đó?

C. TÁC PHẨM MỚI

(xin gác lại một kỳ)

PHẦN XII: CHUYỆN NHỎ NÓI NHAU NGHE

PHẦN XIII: TIẾNG NÓI NGƯỜI ĐỆM ĐÀN (ORGANIST)

(gác lại 1 kỳ)

PHẦN XIV: LỊCH THÁNH CA

Thàng 5.2000 (Naêm B)

Lễ	Chủ đề	Thánh kinh	Nội dung
7.5.2000 CN.III PS	Mừng Chúa sống lại	NL: Tv.97, 1-10 ĐC: Psalmus all: Tv.106, 1-7 DL: Tv.46, 1-4 HL: Tv.95, 1-10	Hát lên bài ca mới Hãy tạ ơn Chúa vì Chúa tử nhân Vỗ tay lên Hát lên bài ca mới
14.5.2000 CN.IV PS	Mừng Chúa sống lại	NL : Tv. 97 1-10 ĐC : Tv.106 1-7 ALL : Tv.106 1-11 DL : Tv.46 1-4 HL : Tv.95 1-10	Chúa toàn thắng khi xét xử Tạ ơn Chúa vì được giải thoát -nt - Chúa là vua khắp hoàn vũ Chúa là vua vừa là Thẩm phán
21.5.2000 CN V PHỤC SINH	Chúa là đường...	NL : Tv. 22 1-9 ĐC : Tv.106 1-7 ALL : Tv.106 1-8 DL : Tv .62 1-4 HL : Tv.15 1-10	Mục tử nhân hậu Tạ ơn Chúa vì được giải thoát -nt- Tân hồn khao khát Chúa Chúa là phần gia nghiệp
28.5.2000 CN VI PHỤC SINH	Thần khí Chúa	NL : Tv. 97 1-10 ĐC : Tv.106 1-7 ALL : Tv.106 1-11 DL : Tv.46 1-4 HL : Tv.95 1-10	Chúa toàn thắng khi xét xử Tạ ơn Chúa vì được giải thoát -nt - Chúa là vua khắp hoàn vũ Chúa là vua vừa là Thẩm phán

PHẦN XV: NHỮNG THẮC MẮC CHƯA ĐƯỢC GIẢI ĐÁP

Thắc mắc 100: Có bao nhiêu giáo dân hiểu được thánh lễ đúng nghĩa phụng vụ dạy?

Thắc mắc 101: Có bao nhiêu giáo dân hiểu nghĩa thánh nhạc?

Thắc mắc 102: Có bao nhiêu giáo dân hiểu Giáo Hội là ai?

PHẦN XVI: THUẬT NGỮ THÁNH NHẠC

(tiếp theo)

B

Battement (P) Battimento (Y) tiếng đập, tiếng vỗ, vỗ tay, nét nhạc tô điểm bằng cách đập vỗ ngày xưa.

Battere il tempo (Y) đánh nhịp

Batterie (P) Battery (A) Bộ trống, dàn trống jazz, dàn trống trong một đội nhạc, cách đánh trống, khúc trả dấu các hợp thanh liên tiếp trong nghệ thuật viết cho đàn phím, lối chuyển dấu thay đổi.

Battes (P) dùi cán dài (có bịt đầu để đánh trống hay chiêng công)

Batteur de mesure (P) người đánh nhịp, nhạc trưởng, ca trưởng (nhất là trong các opera th.k XVIII).

Batteurs, teuses (rythme des) nhịp đờn đập lúa.

Battre (P) đập, đánh, vỗ

- **des mains:** vỗ tay
- **la caisse:** đánh trống lớn
- **la charge:** đánh trống hiệu tập kích.
- **la générale:** thổi kèn ra hiệu tụ họp.
- **la mesure:** đánh nhịp, điểm phách.
- **la tambour:** đánh trống.
- **son plein:** đang lúc náo nhiệt.

Battue (P) Battuta (Y) một đập.

Batyphon (P) một thứ kèn giọng thấp

Baxoncillo (T) ngón (kỹ thuật) quản cầm xứ Espagne giống như ngón principal của Pháp

B double flats (A) Si double bémols (P) dấu si giáng kép.

Beau musical (P) nét đẹp của âm nhạc.

Beaux-arts (P) mỹ thuật, mỹ nghệ.

Be-bop (A) còn gọi là **Re-bop:** một nét nhạc jazz đặc biệt có từ khoảng năm 1945.

Bec (P) miệng kèn, lông quạ dùng để gảy dây đàn phím.

Bécarre (P) **Bequadro** (Y) **Natural** (A) dấu bình

Bécarriser (P) để dấu bình trước dấu thang hay giáng

Bedon (P) trống lớn hình bán cầu, tên xưa của grosse-caisse

PHẦN XVII: NHỮNG NÉT TỤC HÓA TRONG THÁNH NHẠC VN

Chúng ta cùng nhau thử “điểm mặt” những nét tục hóa do vô tình hay hữu ý trong các nhà thờ ở VN hôm nay, nhờ đó có thể phần nào làm cho thánh nhạc VN ngày càng thánh thiện hơn chăng? cộng đoàn khắp nơi được hưởng lợi ích khi tham dự phụng vụ... hơn chăng?

stt	nét tục hóa đang xảy ra	truyền thống thánh nhạc
10	Hát nhấn vào tiết tấu: luôn có khuynh hướng hát dòng ca nào cũng nhấn mạnh tiết tấu.	<i>Bình ca hát nhấn mạnh ở những vần đọc nổi, nghĩa là chỗ nhấn do lời ca quyết định. Tiếng Việt không có như vậy, nên ca đoàn hát nhấn vào những điểm nóng của tiết tấu, do tai nghe tiết điệu nhạc đời quá nhiều, nên khi hát, có khuynh hướng tiết điệu hóa bất kỳ một giai điệu nào, làm cho mọi giai điệu đều nổi cộm một trong những tiết điệu phổ biến như Bolero, Slow-rock, Tango, Surf, Chacha v,v... Vậy để giai điệu được khách quan nói lên cái nó muốn nói, không nên hát nhấn vào những điểm nóng của tiết điệu do ta tưởng tượng ra, để bài hát dễ dẫn đến sự cầu nguyện.</i>
11	Phát âm không rõ lời ca: bắt chước lối hát đời, phát âm điệu bộ kiểu rock, bop, country...	<i>Hát để cộng đoàn cầu nguyện, vì mục đích của Thánh nhạc là: “Tôn vinh THIÊN CHÚA và thánh hóa các tín hữu”(Hiến chế Phụng vụ số</i>

		<i>112). Vậy khi hát nên chú trọng bậc nhất là lời ca, vì “ca khúc là bản văn được xướng lên thành cung điệu” (Lmns. Ant. Tiến Dũng)</i>
12	Hát rống to, thiếu lớn nhỏ (biến cường: nuance).	<i>Hát có tâm tình thì tâm tình bộc phát ra lớn-nhỏ trong từng câu hát, như thế mới có sức sống, và làm cho bài hát chứa sức cảm thụ lớn, để mang đến sự sốt sắng nâng lòng lên nơi cộng đoàn.</i>

PHẦN XVIII: LINH HOẠT VIÊN PHỤNG VỤ (ASL)

Lời Tòa soạn:

Chuyên mục LINH HOẠT VIÊN PHỤNG VỤ đến đây chắc đã đủ khơi gợi vấn đề. Chúng tôi sẽ trở lại chuyên mục này vào dịp khác nếu có thể.

Hy vọng những gì chúng tôi đóng góp, chỉ là khúc dạo đầu, để mọi người nhìn thấy vấn đề, và xuyên qua đó, nhìn thấy tầm quan trọng của cộng đoàn hát phụng vụ, và nhận ra vị trí đúng của các ca đoàn trong phụng vụ, để thôi, không còn những lầm lẫn đáng tiếc.

Kính chào.

BBT.

Nội Dung

Phần	Trang
<i>Mở đầu</i>	2
I: <i>Học hỏi văn kiện</i>	3
II: <i>Hỏi đáp</i>	4
III: <i>Gặp gỡ</i>	6
IV: <i>Sưu tầm tham khảo – Universa Laus 1980</i>	9
V: <i>Giới thiệu tác phẩm</i>	10
VI: <i>Graduale Simplex – Sách lễ đơn giản</i>	10
VII: <i>Chuyện vui âm nhạc</i>	12
VIII: <i>Chương trình nhập cuộc: môn Sáng tác ca khúc</i>	12
IX: <i>Biếm họa</i>	14
X: <i>Nghiên cứu – Đạo lý thánh nhạc</i>	15
XI: <i>Diễn đàn phát kiến – Nhạc lý dịch</i>	15
a) <i>Vài nét khái quát</i>	15
b) <i>Giải thích hiện tượng thần tượng hóa ca sĩ</i>	16
c) <i>Tác phẩm mới</i> –	19
XII: <i>Chuyện nhỏ nói nhau nghe</i>	19
XIII: <i>Tiếng nói người đệm đàn (organist)</i>	20
XIV: <i>Lịch thánh ca tháng 9-1999 (năm A)</i>	20
XV: <i>Những thắc mắc chưa được giải đáp</i>	20
XVI: <i>Thuật ngữ thánh nhạc</i>	21
XVII: <i>Những nét tục hóa trong thánh nhạc VN</i>	22
XVIII: <i>Linh hoạt viên Phụng Vụ (ASL) – Sáng tác quần chúng</i>	23

MỘT TRÙNG HỢP KHÔNG NÊN CÓ

CANTÁTE số này bỗng dưng "xin gàu c lai i moät kyø" ở nhiều phần hoặc nhiều đề mục. Chúng tôi xin chân thành cáo lỗi cùng quý độc giả.

Lý do: trùng hợp có nhiều người phụ trách phần, mục, bận việc cùng lúc.

BAN BIÊN TẬP cần cáo

Mỗi số CANTÁTE có kèm theo một bài hát kinh năm thánh 2000 do nhạc sĩ ĐẶNG NGỌC ẨN sáng tác và gửi tặng quý độc giả.